

žarek dobrote

2/XIV
februar
2016

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• 40 dni brez alkohola - "Vsak dan je nov začetek"

3 ••• Ne pozabimo na brate in sestre na Balkanu

IDENTITETA KARITAS

5 ••• Šola življenja

GRADIMO DRUŽINO

6 ••• Vloga družine pri odločitvi za post, odpoved, solidarnost

V LUČI STROKOVNOSTI

6 ••• Kaj storiti, ko zbolí duša

LJUBEZEN JE IZNAJDLJIVA

8 ••• Včasih je dobro kaj prihraniti

NA OBISKU

8 ••• Pomoč potrebnim človeka napolni z novo pozitivno energijo

10 ••• Čudenje življenju nas vabi k spoštovanju in usmiljenju

12 ••• Hrana iz sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim

KOPER

13 ••• Kdor čaka, dočaka

LJUBLJANA

13 ••• Vera, upanje, ljubezen – izziv karitativnega dela v času sprememb

MARIBOR

14 ••• Eden od načinov, da se približaš temu, da bi živel kot človek

16 ••• Podeželsko življenje ženske, ki je zapisana dobrodelnosti

16 ••• Božično-novoletni prazniki v domu sv. Lenarta

MURSKA SOBOTA

18 ••• Ob začetkih materinskega doma v Pomurju

NOVO MESTO

19 ••• Premoremo pisano zakladnico lastnih sposobnosti

NAPOVEDNIK

SLOVENSKA KARITAS

Molitev in sveta maša za vse, ki trpijo zaradi alkohola:

Brezje – v soboto, **13. februarja** s pričetkom ob 10.00 s sveto mašo ljubljanskega pomožnega škofa Franca Šuštarja

Sveta Gora – v nedeljo, **6. marca** ob 14.00 križev pot in nadaljevanje s sveto mašo ob 16.00

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

1. 2. Srečanje Karitas vipavske dekanije
9. 2. Srečanje Tolminske OK
11. 2. Praznovanje dneva bolnikov v I. Bistrici in v domu Danica v Gažonu
15. 2. Srečanje DK Idrija Cerkno
- 15.–19. 2. Počitniški program za otroke Ajdovščina
16. 2. Druženje generacij Ilirska Bistrica

OBČNI ZBORI/PLENUMI

5. 3. **Plenum Škofijske karitas Murska Sobota** v Veržeju, začetek ob 9. uri

5. 3. **Občni zbor Škofijske karitas Novo mesto**, začetek ob 9. uri s sv. mašo v župnijski cerkvi sv. Mihaela, nadaljevanje v Baragovem zavodu

12. 3. **Plenum Nadškofijske karitas Maribor**, začetek ob 9.30 s sveto mašo v mariborski stolnici

12. 3. **Občni zbor Škofijske karitas Koper**, ob 9. uri sveta maša v Logu pri Vipavi, nadaljevanje v škofijski gimnaziji v Vipavi

19. 3. **Občni zbor Škofijske karitas Ljubljana**, začetek ob 9. uri s sveto mašo v stolnici sv. Nikolaja v Ljubljani

8. 4. **Plenum Škofijske karitas Celje**, ob 16. uri v Domu sv. Jožef v Celju

20. 2. Postna duhovna obnova, Vipavski križ

23. 2. Srečanje Goriške OK

26. 2. Odbor za mat. pomoč ŠK, Ajdovščina

29. 2. Umetniki za Karitas v Trstu

ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA

4. 2. Izobraževalni večeri: Obvladovanje konfliktov in težavnih strank – ob 19. uri, Cerknica, predava mag. Marko Iršič, strokovnjak s področja mediacije

17. 2. Izobraževalni večeri: Empatija in sočutje v medosebnih odnosih – ob 17. uri, Brezje; predava dr. Barbara Simonič, spec. zakonske in družinske terapije

3. 3. Izobraževalni večeri: Obvladovanje konfliktov in težavnih strank – ob 17. uri, Ljubljana (Krekov trg 1), predava mag. Marko Iršič, strokovnjak s področja mediacije

19.–26. 2. Zimski tabor slepih, Kostanjevica na Krki

ŠKOFIJSKA KARITAS NOVO MESTO

10. 2. Izobraževalni večer: Empatija in sočutje v medosebnih odnosih, dr. Barbara Simonič – ob 17. uri, v Baragovem zavodu

• FOTO NASLOVNA STRAN Andrej Gombač in ZADNJA STRAN Katja Kopic •

tema meseca

40 DNI BREZ ALKOHOLA – »VSAK DAN JE NOV ZAČETEK!«

Peter Tomažič

Letošnji post, ki se začne s pepelnico že 10. februarja in zaključí z veliko soboto, 26. marca 2016, bo s strani Slovenske karitas enajsto leto obeležen s povabilom k preventivni spodbudi 40 dni brez alkohola. Gre za osebno ali skupinsko odločitev 40-dnevne odpovedi alkoholu v znamenje solidarnosti z vsemi, ki trpijo zaradi alkohola v družinah, v prometu in zaradi zdravja.

Letos spodbuda nosi podnaslov »Vsak dan je nov začetek!«. Vsak dan je mogoče začeti znova, po premisleku o naših osebnih ravnanjih, življenju naše družine in sorodstva ter tudi župnije. Vsak dan je mogoče spreminjati naš odnos do alkohola. Končni cilj je seveda zmernost in pravi zgled za naše naslednje rodove, saj zelo veliko število mladih prične z resnim pitjem alkohola že pri enajstih letih. Zaskrbljujoči so tudi podatki o posledicah alkohola v prometu, predvsem o stopnji vinjenosti tistih, ki so alkoholizirani povzročili prometno nesrečo in s tem poškodbe, škodo ali celo smrt. Kot sodelavci Karitas pa smo vsak dan priča, kakšno trpljenje povzroča alkohol, in vsak dan je nov začetek tudi za svojce alkoholikov, ki se morajo naučiti zaščititi svoje življenje in postaviti meje. Pri tem jim lahko pomagamo tudi s preprosto besedo in spodbudo.

Vabimo, da se akcije udeležite osebno in da se vključite tudi kot cela družina ali župnijska skupnost in v postu ne strežete alkohola ob obiskih, dogodkih in prireditvah, ki jih tudi v tem času ne manjka. Lahko spodbudite tudi ŽPS in druge skupine v župniji, da se pridružijo povabilu. •

NE POZABIMO NA BRATE IN SESTRE NA BALKANU

Jana Lampe

V postnem času začinjamo tudi z vsakoletno dobrodelno akcijo Ne pozabimo preko katere pomagamo ljudem v stiskah v JV Evropi.

Škofijska karitas Novo mesto v domu pri sestrah v **Elbasanu v Albaniji** podpira nakupe hrane in kurjave za oskrbo 50 zapuščenih otrok in mladih in dnevne obroke za druge revne otroke. V **Gramshu** podpira nakup zdravil za delovanje ambulante, ki je imela lani 3220 obiskov ter nakup sanitarnih pripomočkov za nego onemoglih na domu, ki jo trikrat tedensko nudi s. Vida Gerkmán. Z življenjskimi potrebščinami in pri popravilu hiš so pomagali tudi družinam v stiski na tem območju.

Škofijski karitas Koper in Ljubljana organizirata prostovoljski tabor za mlade v **BiH** in poskrbita za potrebni material. 13 dijakov iz Vipave je lani družini z invalidnim očetom iz **Prijedorja** pomagalo dokončati gradnjo hiše. 24 dijakov iz Ljubljane je pomagalo v **Jelah** dograditi in opremiti otroško igrišče, družinam pri kmečkih, starejšim in onemoglim pa pri hišnih opravilih ter cepljenju drv.

Nadškofijska karitas Maribor je podprla tabor Mladi za sirote v Sloveniji za 35 otrok iz **Vareša v BiH**, ki so tako lahko ob pomoči 8 prostovoljk in različnih aktivnosti, vsaj za nekaj dni pozabili na svojo stisko. S paketi z osnovnimi življenjskimi pripomočki vsako leto pomaga več sto brezposelnim družinam v **Zrenjaninu, Nišu in Aleksincu v Srbiji**, starejšim pa s podporo programa nege na domu in javne pralnice. Bolnici v Aleksincu je darovala 21 negovalnih postelj in jogije.

Škofijska karitas Celje v **osrednji Makedoniji** pomaga s potrebščinami za dom in šolo revnim družinam ter podpira delovanje ljudske kuhinje v **Skopju** in **Velesu**, kjer dnevno razdelijo 500 toplih obrokov. V

10.2. do 26.3.2016

V znamenje solidarnosti
z vsemi, ki trpijo zaradi
alkohola.

40 dni
brez
alkohola

okviru ljudske kuhinje v **Sarajevu**, ki jo podpira Škofijska karitas Ljubljana, pa dnevno razdelijo 270 obrokov družinam v stiski, starejšim in brezdomcem. •

Podprli smo za delovanje ljudske kuhinje v Laču, kjer sestre nudijo dnevne obroke otrokom iz revnih družin, ter nakup različnih materialov za delo z zapuščenimi otroki v Elbasanu. »Veseli smo, da tem otrokom in mladim lahko nudimo več kot samo streho nad glavo in hrano. Vključeni so v različne projekte in dejavnosti, ki jim pomagajo pri osebni rasti,« je dejala s. Slavka Cekuta.

4

Karitas Aleksinac izvaja program nege na domu in javne pralnice, preko katerih so v lanskem letu pomagali 75 starejšim in onemoglim. Bolnišnici v Aleksincu je NŠK MB darovala 21 negovalnih postelj in vzmetnice.

S. Vida Gerkman trikrat tedensko obiskuje bolnike po domovih, tudi po zelo oddaljenih vaseh. Poleg nege jim sestre priskrbijo tudi plenice in zdravila.

»V ambulanto je dan pred Božičem prišel starejši mož, bil je slabo oblečen. Da bi zvedela, v kakšnih pogojih živi z ženo, sem z njim poslala dve študentki, ker sem imela v ambulanti še vrsto ljudi pred vrati. Vrnili sta se jokajoči, da starčka nimata kruha, odeje, štedilnika ... Poslale smo jim štedilnik, šofer je preluknjal steno za dimnik, kupili smo jima kruh ...« je ena od številnih zgodb ljudi stiski v okolici Gramsha, ki jo je povedala s. Vida Gerkman.

Dijaki Škofijske klasične gimnazije iz Ljubljane in Vipave so v BiH pomagali pri gradnji hiše v Prijedoru, gradnji igrišča, starejšim in onemoglim pri pripravi drv, urejanju domov in kmečkih opravilih v Jelah.

Tudi letos vas vabimo k solidarnosti. Hvala vsem iz srca!

Svoj dar lahko nakažete na:

Slovenska karitas,
 Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 0214 0001 5556 761
 Namen: Pomoč JV Evropa
 Sklic: 00 2518
 Koda namena: CHAR
 BIC banke: LJBAS12X

identiteta Karitas

ŠOLA ŽIVLJENJA

Jerca Stopar

Stojim ob oknu in premišlujem, kaj je pravzaprav tisto, kar me je pred 21. leti privabilo v prostovoljstvo na Karitas, v tem trenutku premišljevanja so se v sosednji hiši odprla balkonska vrata in na teraso stopi gospa, častitljive starosti 93 let z vrečko prosa v roki. Ta prijazna ženica, ki je bila več let prostovoljka pri Rdečem križu ima še danes čut do drugih, ne samo do ljudi, skrbi jo tudi za vrabčke kako bodo preživeli zimo, zato jim vsak dan z ljubečo roko nasuje semena, da jim krajša zimo.

Ob tem se vprašam ali sem kot prostovoljka na Karitas dovolj pozorna do ljudi, ki so ob meni, do ljudi, ki so v stiski? Ali jim znam ustreči tako prisrčno, ljubeznivo, nevsiljivo kot to zna moja sosedka ponuditi svojim pticam?

Zakaj sem se odločila postati sodelavka Karitas, ne vem čisto pravega odgovora. Je pa res, da sem se odločila v času, ko so začeli moji »ptički« frčati iz gnezda in sem nekako začutila, da moram moj prosti čas nekje napolniti, ker ga je kar naenkrat pričelo ostajati dovolj. Notranje sem bila nagovorjena, da ga podelim v delu za dober namen. Odločilni korak, da sem potrkala na vrata Karitas je bilo povabilo takratnega gospoda župnika Mateja Zevnika, ki nas je farane večkrat nagovoril pri sv. mašah naj se pridružimo skupini prostovoljcev v naši župniji.

Biti sodelavec Karitas se mi je še preden sem vstopila v krog dobrotelnosti, če lahko tako rečem, domač. Takrat sem si predstavljala, da na Karitas ne more biti drugače kot to, da je med prostovoljci in ljudmi, ki jim pomagamo, preprosta naveza kot je sprejemanje drugačnosti, ljubezen, spoštovanje, razumevanje, iskrenost... Nisem se zmotila in še danes je tako.

Vsak prostovoljec, ne glede na katerem področju dobrotelnosti dela, ima v sebi talent dobrote, ki jo razdaja. Biti sodelavec Karitas zame pomeni, da je že v samem naslovu z veliko začetnico zapisana beseda Ljubezen, ki nam jo daje Jezus nekaj povsem drugače. In kaj naj me v življenju privabi bolj kot Ljubezen v Božji osebi. To je ta razlika od drugih organizacij. On je tisti, ki me tudi ob dnevih kadar so težki in situacije težje rešljive drži pri moči, da lahko vztrajam in ob dnevih, ki so bolj uspešni, razveseljuje moje srce in mi vliva žarke upanja in volje, da peljem voz dalje. Posebno poslanstvo je darovati svoj čas, sebe neko-

mu, ki si želi in potrebuje ramo nekoga, da se nasloni nanjo, uho da mu prisluhne. Tudi dobro počutje med sodelavci, je vzrok vztrajanja. Preprosto biti tu.

Moč, ki jo prejemam preko vere mi daje polet, voljo, sprejemanje razumevanje in včasih, ko tudi pride do razočaranja ali velikih skrbi kako rešiti primer ali pa zahvalo, da se je kakšna zadeva dobro rešila zlijem v rožni venec. Brez prisotnosti Jezusovega potrpljenja in prisotnosti bi bil dan veliko težji.

Ker skušamo ljudem v stiski svetovati kako naj se preživijo sami in mi to nikakor pri nekaterih ne uspe, me je nekaj let vznemirjal svetopisemski stavek »... ljudi naučite ribe loviti...«. Kako? Zdaj sem pomirjena. Ugotovila sem, da nimajo vsi nog, da bi lahko šli do ribnika in nimajo vsi rok, da bi vrgli trnek. Torej »... reveži bodo vedno med vami...« in če nam je Jezus pustil to sporočilo, ga je treba preprosto sprejeti. V tem vidim, da se ločimo ali se moramo ločiti od prostovoljcev v drugih organizacijah imeti bolj na široko odprto srce, bolj čutno razumeti človeka v stiski in da probleme in stiske prosilcev ne širimo v javnost. Varujemo jih pod ključem srca in v Marijinem varstvu.

Moj prvi dom je moja družina, ki ji v celoti pripadam v skrbi, ljubezni in predanosti. Karitas mi daje del pripadnosti, ki se povezuje v trikotniku Vere, Upanja, Ljubezni. Karitas je del mojega življenja, ki sem se nanj navezala. Utrip Karitas v naši župniji deluje že krepko preko 40 let. Takratni župnik g. Štefan Babič je dobrotelnost peljal preko Predala dobrote in nas mlajše tiho in nevsiljivo uvajal v dobra dela. Morda so pri meni korenine videnja pomagati drugemu pogonale tudi preko teh del. Lep in dober zgled sem imela doma pri starših, rada sta pomagala in dajala od svojega, ljudem, ki niso imeli.

V vseh teh letih sem veliko nadgradila ali pridobila znanja z možnostjo izobraževanja, ki sta mi ga omogočili z raznimi seminarji in predavanji Slovenske in Škofijske karitas, za kar sem jima neizmerno hvaležna. To so izobraževanja, ki imajo široko paleto in ne služijo samo za neprofitno svetovanje ljudem v stiski s katerimi se srečujem v Župnijski karitas. Ne pozabna predavanja od nege bolnih do vzgoje otrok, mladostnikov, kako sprejemati starost, osamljenost, prepoznati zasvojenosti... Veliko odličnih predavateljev mi je bilo dano poslušati, spremljati. Nepozabni terapevt Bogdan Žorš, Magda Škerl s svetovanji na predavanjih supervizije, ob prvih korakih uvajanja na prostovoljstvo g. Stane Kerin, ki je vedno dejal »prostovoljstvo je tako kot biti »kelnar« stoj ob strani in opazuj, če te kdo potrebuje«.

Kaj mi torej pomeni Karitas? Šola življenja. •

gradimo družino

VLOGA DRUŽINE PRI ODLOČITVI ZA POST, ODPOVED, SOLIDARNOST

Blaž Lesnik

6

Ko sem začel razmišljati, ali smo kot mlada družina z razmeroma majhnimi otroki sploh že „primerni“ za učenje posta in odpovedi, sem ugotovil, da sem se ujel v zanko programirane vzgoje. Ta je danes ob tonah nasvetov starše spremenila v iskalce najboljšega in najprimernejšega za svoj podmladek. Da ja ne bi otroka s čim prezgodaj obremenjevali ali Bog ne daj – česa zamudili. Brezplodno iskanje izgovorov, da so otroci še premajhni, da bi dojeli pomen posta ali se celo telesno postili v smislu odtegotovanja hrane, sem raje preusmeril nase oziroma na naju, starša in vzgojitelja torej. Sledila je nič kaj revolucionarna ugotovitev, da pri tem vprašanju črpam iz svoje dediščine. In da, družina seveda ima vlogo pri dojemanju odpovedi in odločitvi za solidarnost. Začrta odločilno smer in odpre ali zapre pogled od sebe k sočloveku.

Najprej je bila neprostopoljna odpoved

Če pogledam na svojo pot odraščanja, bi lahko rekel, da smo živeli za tiste čase nekje v socialističnem povprečju. Za preživet je bilo, po igrače ali prašek v tujino pa nismo hodili. Tudi smučati smo se učili na bližnjem hribu, popolna neznanka pa je ostalo smučanje v avstrijskih zimskih središčih. Ob primerjanju z bogatejšimi sošolci sem to seveda občutil. Jasno je bilo, da si marsičesa pač ne moremo privoščiti in ni potrebno posebej poudarjati, da je bilo to tudi težko sprejeti. Neprostopoljna, a vzgojna odpoved.

Ko opazujem razmere, v katerih živijo in rastejo moji otroci, ugotavljam, da je na nek način podobno, hkrati pa vseeno drugače. Tudi danes otroci ob odraščanju spoznavajo, da vsake stvari, ki jo ima sošolec ali sošolka, doma ne moremo imeti. Konec koncev takšna usmeritev že skoraj sodi v sklop zdrave vzgoje, saj so posledice skoka iz prejšnje družbene ureditve v svet potrošniškega obilja marsikatero družino speljale na znano pot: „omogočiti otroku vse, česar sam nisem imel“. To je bila pogosto pot s slabim koncem.

Odpoved mora boleti

Vendar pa je danes v materialnem smislu na voljo neprimerno več. Večajo pa se tudi potrebe, pritiski iz okolja in družbene razlike. Morda se bodo prihodnje generacije ob predpostavki rasti v še večji blaginji spraševale isto: kako živeti solidarno, koliko prispevati? Revnih pa bo vse več.

Papež Frančišek tu zareže v bistvo: odpoved mora boleti. Ta stavek je namenjen njemu in meni, bogatim in revnim. Tistim, ki hodijo vsako zimo smučat v tujino, poleti pa si privoščijo eksotična potovanja in družinam s krediti, ki se komajda prebijejo skozi mesec. Ob tem kriteriju solidarnost nima več meje, začrtane z nekim zneskom ali pravilom.

Tudi v naši družini si marsičesa ne moremo privoščiti, a hkrati se z ženo trudiva odpirati oči. Sebi in otrokom: okrog mene so ljudje, ki so v hujši stiski. Bolečina odpiranja k drugemu je tudi zdravilo zoper brezbriznost. Konec koncev nima prav nihče zagotovila, da se ne bo znašel na „drugi“ strani.

Solidarnost ni samo v materialnem

Zelo dobro se spominjam, kako je oče pred časom pomagal človeku, profesionalnemu šoferju, ki zaradi bolezni ni mogel več opravljati svojega poklica. Pristal je na cesti. Oče se je zapletel z njim v pogovor in spoznal obrise tragične zgodbe. Zaključila se je tako, da je gospod ob očetovem posredovanju dobil mesto v domu za upokojece.

Upam, da bom tudi sam znal dati zgled solidarnosti svojim otrokom. Socialni čut in smisel odpovedi se oblikuje in zori v družini. Dojemljivost zanj je odvisna tudi od značaja otroka, a splošna občutljivost, naravnost k bližnjemu je tisto, kar zaznamuje celo družino, saj vendar diha isti zrak. Darovani čas, napor, resnično prizadevanje, iskanje rešitve, topla beseda spodbude... Vse to je lahko solidarnost, če stisko prepoznam in si pred njo ne zatiskam oči. Pri tem sploh ni treba na drugo celino ali na Madagaskar. „Odjemalca“ svoje solidarnosti lahko prepoznam v zakoncu, sosedu, otroku ali prijatelju... •

v luči strokovnosti

KAJ STORITI, KO ZBOLI DUŠA

Eva Madenovič

Da se ob bolečinah v križu ali ob poslabšanju vida odpeljemo do zdravnika, je samoumevno. Kaj in kako pa, ko zboli naša duša?

Duševnemu zdravju pogosto ne namenimo dovolj pozornosti. Zdi se nam samoumevno, da lahko zbrano mislimo, da kljub pretresu uspemo ohraniti mirno kri, da nas potrnost ne pripelje do samomorilnih misli ... Ne, to ni samoumevno. Kakor nas lahko čez noč izda srce, tako nas lahko čez noč obišče tudi duševna bolezen. Tako začne mama sredi noči zbujati otroke, rekoč, da morajo pobegniti, ker jih lovijo Nezemljani. Ali sin izgubi vso voljo do fakultete, ki jo obiskuje, se začne zadrževati doma, ne vstane več iz postelje in sanje

o diplomiranem ekonomistu zamenja želja, da zapusti svet. Sodelavka, ki nakupi oblek v vrednosti polovice plače, ko je v manični fazi zapravljanja. To niso izmišljene zgodbe. To so zgodbe iz življenja oseb, za katere bi si morda mislili, da se jim nekaj takega ne more zgoditi.

Pa se dogaja, in ne samo ljudem okoli nas. Za duševno boleznijo namreč lahko zbolijo vsak. Zato je zelo pomembno, da ne pozabimo nase in da poskrbimo za svoje psihofizično počutje. Naj to pomeni, da gremo vsak dan na sprehod, da se zdravo prehranjujemo, se gibamo v družbi, v kateri se dobro počutimo, glasno prepevamo ali si omislimo konjiček, ki nam je v veselje. Vire dobrega počutja lahko poiščemo na različnih koncih. Razveseli nas lahko že dobra knjiga. Prostovoljna pomoč v humanitarnem društvu. Nedeljsko kosilo v krogu najdražjih. Partija šaha ali učenje klekljanja.

Da se razume – bolezen včasih ne izbira. A ker z duševno motnjo navadno prideta iz okolice še posmehovanje in norčevanje, mnogi bolniki ne gredo k zdravniku, temveč se zaprejo vase in trpijo, s tem pa se težave le še poslabšajo. Situacijo otežijo tudi svojcem, ki o bojih, ki se odvijajo v bolniku, ne vedo nič ali bore malo, ali pa si zatiskajo oči in upajo, da bodo težave minile same od sebe.

A ne minejo. Ko se svojci dejansko soočijo s situacijo, najpogosteje pride do novega šoka, ker ne vedo, kako se odzvati, kaj storiti, iščejo razloge za pojav bolezni in načine, kako jo čim prej odpraviti. Zelo težko je uskladiti lastne potrebe in biti hkrati močan steber nekemu drugemu. Kar naenkrat postaneta stres in skrb za obolelega člana družine vsakdanja spremljevalca, ki svojce potisneta v izolacijo; o bolezni, ki je vstopila v njihovo življenje, ne črhnejo nikomur in se zaprejo vase. To lahko predstavlja dodatno težavo ostalim svojcem ali samemu obolelemu, zato je pomembno, da socialni stiki ne zamrejo.

Če smo mi tisti, ki se nam svojec zaupa, je pomembno vedeti, da taka oseba potrebuje podporo, ki daje moč in pripomore k obvladovanju situacije, nikakor pa ne pokroviteljstva ali pametovanja. Priporočljivo je, da se svojec čim bolj informira o bolezni, obenem pa poskrbi tudi za svoje duševno zdravje. To vključuje tehnike za zmanjševanje stresa, deljenje izkušenj z osebami, ki so doživele podobno, ter stik s strokovnjaki.

Postopek soočanja z duševno boleznijo in sprejemanja je dolgotrajen. Pri samem spoprijemanju se tako posameznik kot svojci srečajo s psihiatričnimi ustanovami in njihovimi storitvami, med izvajalce programov in storitev za duševno zdravje pa štejejo tudi nevladne organizacije s področja du-

ševnega zdravja. V njihovem okviru potekajo programi svetovalnih pisarn, programi krepitve zdravja, dnevni centri, stanovanjske skupnosti in drugo. Tja se tako posameznik kot svojci lahko zatečejo po pomoč, se udeležijo katere od delavnic, skušajo pri strokovno usposobljenih delavcih poiskati odgovore na vprašanja, ki se jim porajajo, se povežejo z ljudmi s podobno izkušnjo ali delijo svojo ipd. Dnevni centri so namenjeni psihosocialni rehabilitaciji in pomagajo posamezniku pri vključevanju v okolje. Stanovanjske skupine pa omogočijo ljudem, ki iz takšnih ali drugačnih razlogov nimajo pogojev za samostojno življenje, zaživeti v skupnosti.

Svojce oseb s težavami v duševnem zdravju povezuje HUMANA – Združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje. Njeno delo zajema strokovno izobraževanje svojcev in vseh, ki jih ta tematika zanima, vzpostavlja komunikacijsko in rehabilitacijsko povezavo svojcev oseb s težavami v duševnem zdravju, omogoča psihološko razbremenitev (informiranje in ozaveščanje svojcev uporabnikov o skrbi za lastno zdravje; krepitev psihofizične kondicije; sprejemanje duševnih bolezni; izboljšanje odnosov v družinah, kjer je prisotna duševna bolezen, in zmanjševanje stresa; enakopravno vključevanje v delo in okolje; pomoč v stiski in prizadevanje za destigmatizacijo duševnih bolezni). Pri delu se osredotoča tako na svojce oseb s težavami v duševnem zdravju, njihove partnerje, prijatelje, kakor tudi na osebe z visokim tveganjem za duševne motnje, na širšo javnost in mladostnike, ki jih ozavešča o pomembnosti duševnega zdravja. Program je brezplačen in namenjen vsem, ki jih tovrstna problematika zanima. V okviru programa Komunikacijsko-rehabilitacijska povezava svojcev izvaja izobraževalno dejavnost (strokovna predavanja in delavnice), skupinsko dejavnost (podporne in pogovorne skupine za osebnostni razvoj), krepitev zdravja (dejavnosti, usmerjene v krepitev telesno-duševne kondicije) ter svetovalno in terapevtsko delo.

Program društva HUMANA – Združenje svojcev sofinancirajo: FIHO – Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij RS (Program in delovanje Humane, združenja svojcev pri skrbi za mentalno zdravje sofinancira FIHO. Stališča Humane, združenja svojcev, ne izražajo stališč FIHO.), Zavod RS za zaposlovanje, Mestna občina Kranj, Ministrstvo za zdravje RS in Občina Preddvor.

Vrata HUMANE so odprta vsakomur. Ne pozabimo, duševne bolezni se ne dogajajo le »drugim«, tiščanje glave v pesek pa ne pomaga ne nam samim, našim bližnjim niti družbi nasploh. •

Ijubezen je iznajdljiva

VČASIH JE DOBRO KAJ PRIHRANITI

Ivanka Bizjak

8 Mladi s Cola in okolice so že tretje leto pripravili v božičnem času dobrodelno tržnico, kjer zbirajo prostovoljne prispevke za pomoč družini v stiski. Iznajdljivi so, predvsem pa z zvrhano mero dobre volje in veselja ponujajo pecivo, čaj, kuhano vino, palačinke ..., da privabijo staro in mlado. Sodelujejo domači podjetniki, pevski zbori in glasbeniki, tako da je vzdušje res prijetno. Tudi sodelavke MŽK Col Podkraj smo letos primaknile pecivo, da je kupček prostovoljnih prispevkov naraščal.

Fotografije je simbolična

Prvo leto so mladi zbrani denar zaupali domači Karitas, da ga razdeli potrebnim. Večji del denarja smo takoj izročili družini mladega dekleta, ki je bila zaradi nesreče v hudi stiski. Ostanek smo se namenili »prihraniti«, da nas kakšen poseben primer ne preseneti. Naslednje leto smo obdarili družino iz Podkrajja, preotanek pa smo letos ob božiču podarili družini, ki je nenadoma, zaradi hude bolezni otroka, zašla v težko situacijo.

Presunila nas je njihova zahvala:

»Dolgo sva čakala in končno dočakala najin srečni dan, ko sva postala ponosna starša dve-ma čudovitima otrokoma, deklici in dečku. Najino življenje je napolnila sreča in neizmerno veselje. A žal, to veselje ni trajalo dolgo, saj je že pred dopolnjenim drugim mesecem prišel dan, ko je hčerka hudo zbolela. Diagnoza: rak. Za naju je bil to hud šok in pretres. Sesul se nama je svet pod nogami in porodilo se je tisoč zakajev: Zakaj se

ravno nama to dogaja, saj sva tako dolgo čakala nanju? Zakaj ravno najin otrok, ki ni niti še prav zaživel? Zakaj Bog to dopušča, zakaj ...?

Prvi tedni so bili v znamenju žalosti in joka. Na začetku nisva bila sposobna zmoliti do konca niti očenaša in zdravamarije. Prosila sva za molitveno podporo in bila presenečena in ganjena, da ste se ob novici o najini hčerki odzvali tudi na tak način. Vaše molitve nama veliko pomenijo, zato se vam ob tej priložnosti iskreno zahvaljujema. Iz dneva v dan hodiva po poti popolne negotovosti in nemoči, a nama je toplo pri srcu, ker veva, da nas v tej težki preizkušnji spremljate, stojite ob strani in molite za našo hčerko. To nama vliva moči, upanja in vere.

V teh božičnih dneh se drugače kot druga leta ozirava na Sveto družino in moliva, da bi nas na tej poti varno vodila in obvarovala vsega hudega. Vam pa se še enkrat iskreno zahvaljujema za vse molitve in darove, ki ste nam jih namenili, in še naprej prosiva, da ostanete z nama in molite za ozdravitev naše hčerke. Naj vam novorojeno Dete prinese mir in blagoslov.«

Hvala Bogu, da smo jim, poleg molitve, imeli tudi kaj darovati! •

na obisku

POMOČ POTREBNIM ČLOVEKA NAPOLNI Z NOVO POZITIVNO ENERGIJO

Polona Miklič

Na obisku pri Župnijski karitas Cerknica

ŽK Cerknica deluje že od leta 1991. Takrat so bili v občini Cerknica na Blokah nastanjeni begunci iz naših bivših republik, ki so bežali pred vojno. »V naši ŽK imamo kar 10 članic, ki sodelujejo že od ustanovitve. To so naše drage veteranke, ki jih ne vključujemo več v akcije, povabljene pa so na sestanke, če se jih lahko udeležijo. Prosimo pa jih, da z molitvijo prosijo Boga za naše delo in milost,« pove Tatjana Lužar, tajnica ŽK Cerknica, ki vodi vse akcije pomoči in usklajuje delo prostovoljcev. Vodi administracijo in pogovore s prosilci ter skupaj s še dvema prostovoljcem razdeljuje pakete. Sicer pa se ob posameznih akcijah sproti dogovarjajo, kdo bo priskočil na pomoč in sodeloval. Naloge si razdelijo glede na to, kdo ima čas in za kakšno delo gre.

»V Mercator centru imamo postavljeno košaro za oddajo nakupljenih artiklov, ki jo naši krajani prijazno polnijo. Delitev prehranskih paketov in higienskih pri-

pomočkov poteka vsakih osem tednov. Ljudi o tem obvestim z SMS-sporočilom. Dvakrat smo delili tudi jabolka. Za vsakega prejemnika imamo kartotečno mapo z vsemi potrebnimi dokumenti in dokazili. Vsak, ki bi potreboval pomoč, pa je še ne prejema, me lahko pokliče po telefonu. Dogovoriva se za individualen pogovor v pisarni župnišča, kjer imamo tudi skladišče hrane. Veliko pa je primerov, ko sodelavke na terenu same poiščejo pomoči potrebne občane, ki jih potem obiščemo.« O vsem, kar se dogaja in načrtuje, je obveščen tudi župnik g. Jožef Krnc. Prav tako se z njim in z računovodkinjo posvetujejo o vseh finančnih odločitvah.

V delo ŽK Cerknica je vključenih 20 aktivnih prostovoljk, ob večjih akcijah pa z veseljem sprejmejo pomoč prejemnikov. Ti jim pomagajo takrat, ko se skladišče napolni s hrano in je treba pripraviti in razdeliti pakete. Tako tudi sami lahko prispevajo svoj delež in se počutijo vključene. »Pred leti nam je nekaj prijaznih in dela željnih prosilcev ponudilo pomoč pri raztovarjanju iz Ljubljane pripeljane hrane in pri pripravi paketov. Ker je delo v dopoldanskih urah, ko so naši prostovoljci in prostovoljke v službah, nam je ponujena pomoč zelo prav prišla. Kasneje pa se je izkazalo, kako zelo pozitivno to vpliva tudi nanje, saj se jim dvigne samozavest in so srečni, ker pomagajo kot prostovoljci.«

Opažajo, da se je število prejemnikov v zadnjem letu zmanjšalo, kar jih zelo veseli. To pripisujejo dejstvu, da so se nekateri prosilci upokojili in prišli do stalnega mesečnega prihodka. Svoje prednosti pa ima tudi življenje v ruralnem okolju, kjer imajo ljudje več možnosti, da si nekaj hrane pridelajo doma ali jo dobijo od sosedov, sorodnikov in tako lažje preživijo. Kljub temu s hrano oskrbujejo skoraj 350 oseb. Vključujejo se tudi v vse akcije pomoči, ki potekajo v okviru ŠK, in se redno udeležujejo izobraževanj.

Tatjana nam pove, da jih okolje vsako leto bolj prijazno in spoštljivo sprejema. Zahvala gre obveščenosti občanov o delu ŽK preko različnih medijev, lokalnih časopisov, poročil o delu, ki jih predložijo občini. Pojavljajo se ob različnih dogodkih v občini, župniji (nova maša, zlata maša, pomoč pri obhajilu, birmah, mašah za starejše, obiskih starejših, bolnih in invalidov ob veliki noči ...). Ljudje, ki prihajajo po pomoč, so njihovi sokrajani, morda sosedje, med sabo se poznajo ... V mnogih krajih je to ovira, v Cerknici pa imajo drugačne izkušnje: »Zame osebno je to velika prednost, ker jih poznam, tudi oni me lažje in bolj zaupljivo sprejmejo, se mi zaupajo, poskušam jim svetovati, jim obrazložiti določene stvari ... Celó življenje sem delala v javni upravi na področju okolja

in prostora, zato je bilo delo s strankami moja ljubezen in moje življenje. To rada delam še sedaj, ko sem v pokoju, le da so področja in stranke druge,« pravi Tatjana.

Prava preizkušnja zanje so bile gotovo naravne nesreče, ki so jih prizadele v zadnjih dveh letih (žled, poplave). »Ob teh nesrečah smo delovali kot homogena skupnost z Rdečim križem, gasilci, Centrom za socialno delo in Občino Cerknica.« To so dogodki, ki se prostovoljcem globoko vtisnejo v spomin. Tako je bilo tudi ob zadnjih poplavah. »Voda je drla po vseh ulicah v širši okolici potoka, s seboj je nosila vse, česar se je dotaknila. Pogled je bil zastrašujoč ... Ob mostu, kjer cesta pelje na Slivnico, je stala majhna, pravljичno lepa stara hišica. V trenutku je voda skozi okna in vrata zalila vse, kar sta starejša upokojenca, ki sta že tako živela na meji dostojnega preživetja, ustvarila. Izgubila sta vse ... Tako se v trenutku znajdeš brez svojega preteklega življenja, obstaja le kruta sedanost in negotova prihodnost. Bila sem tam, ko je bilo v hiši še vedno po tleh polno blata, umazanije, omar, odej, oblačil ... grozno! Ne moreš si kaj, da ti po licu ne spolzijo solze žalosti, besa, sočutja ... Kaj hitro pa začneš reagirati in razmišljati: kaj pa zdaj? Obljubila sem, da jim bomo pomagali, kolikor bo v naši moči. Občutek, da pomagaš pomoči potrebnim, čeprav v nesreči, pa je nekaj, kar človeka napolni z novo pozitivno energijo za delo v prihodnje.«

Težke zgodbe zaznamujejo tudi prostovoljce, ki lahko večkrat občutijo nemoč in razočaranje, saj ne morejo vedno pomagati. Po vseh teh letih dela in izkušenj še vedno zaboli, pravijo. »Človek se sčasoma utrdi. Ko sem začela delati kot prostovoljka, je bilo breme zelo veliko. Mojo skrb je občutila tudi moja družina. Doma sem bila pogosto žalostna, ker sem se počutila nemočno. Skozi čas pa sem na težave in stiske ljudi začela gledati bolj realno. Imam tudi več znanja in izkušenj, tako da vem, kako lahko pomagam. Seveda pa se me zgodbe še vedno dotaknejo, vendar skušam iti preko tega, saj lahko ljudem koristim le kot stabilna in močna oseba. Po vseh teh letih smo se vsega navadili in ne nosimo hudih stvari domov,« pravi Tatjana.

Je pa ogromno veselih trenutkov, zgodb, ki se dobro končajo. »Lansko leto nam je cerkniški podjetnik nakazal denarna sredstva z željo, da jih posredujemo družini z več malimi otroki. Po posvetu s Centrom za socialno delo smo se odločili, da razveselimo dve družini, ki se borita za vsakodnevno preživetje. To je bil zame eden najlepših trenutkov. Ko lahko dobroto nekoga, ki ima, posreduješ nekemu, ki nima, in mu daruješ drobtinico za lepši jutri.« •

ČUDENJE ŽIVLJENJU NAS VABI K SPOŠTOVANJU IN USMILJENJU

Anton Jamnik

Ena od najbolj branih knjig pred leti v Sloveniji (2004) je bila negativna utopija *Krasni novi svet*, ki jo je že leta 1932 napisal angleški pisatelj Aldous Huxley (1894–1963). Gre za znanstvenofantastično delo, postavljeno v leto 2564 po Kristusu. Opisuje tehnološko povsem izpopolnjen svet, sestavljen iz standardnih ljudi, med katerimi ni nikakršnih napetosti. Ni prostora za presenečenja. Ljudje prihajajo na svet s postopki umetne oploditve in kloniranja (v »Zavodu za razplajanje in prilagajanje«), uživajo življenje v svobodni spolnosti, družinskega življenja ne poznajo, povsem odveč je tudi vsako religiozno čutenje in prepričanje, s pomočjo *some* (droge) lahko vedno znova zapustijo realni svet in si privoščijo oddih in pri šestdesetih letih gredo v bolnišnico za ostarele, ker se (še povsem mladostnim) v vsem modernem udobju na neboleč način konča njihovo življenje. Krasni novi svet ne pozna trpljenja, bolečine, starosti, odpovedovanja, zvestobe, prijateljstva, individualnosti; edino vodilo tega sveta je »koristnost«.

Današnji bralec se ob prebiranju knjige nikakor ne more znebiti vtisa, da je že kar precej te utilitaristične miselnosti pricurjalo v naš vsakdanjik. Udobje, ki ga omogoča razvoj tehnike, vse bolj zaznamuje življenjski prostor sodobnega človeka. Tehnika vstopa z vedno novimi izdelki pravzaprav na vsa področja človekovega življenja od spočetja do smrti, vpliva na človekov način mišljenja in čustvovanja, prevzema vlogo posrednika v odnosih do ljudi in okolja. Lahko rečemo, da tehnika na odločilen način zaznamuje razumevanje in delovanje človeka. Krščanski pogled na življenje je drugačen, ne želi biti všečen in populističen, ampak temelji na spoštovanju nedotakljivosti in svetosti človeškega življenja. Človek ni absoluten gospodar svojega življenja, toliko manj življenja drugih ljudi. Življenje sprejema kot dar, kot nekaj svetega. Sprejemanje življenja kot daru pa vsebuje tudi zahtevo, da prevzame odgovornost za svoje lastno življenje, za življenje drugih ljudi in življenje nasploh. Že sama beseda odgovornost nakazuje, da posameznik daje za svoja dejanja odgovor nekemu (Nekomu), da ne sme svojih dejanj izvr-

ševati poljubno. Bioetika nedotakljivosti življenja dosledno zagotavlja enakopravnost vseh ljudi in se upira skušnjavi, da bi privilegirali močnejše, koristnejše, vplivnejše, bogatejše.

Vera v Boga Stvarnika in v Jezusa Kristusa, ki je Odrešenik vsakega človeka, zavezuje kristjana, da sprejema življenje kot dar in priznava enakovrednost in enakopravnost vseh ljudi. Izhodišče krščanskega pogleda na bioetična vprašanja je naslednje: človekovo življenje je najprej Božji dar. Zato človek nima absolutne oblasti nad svojim življenjem, ampak ga sprejema kot nekaj podarjenega, kot veliko priložnost, ki jo Bog polaga v njegove roke, in kot odlično nalogo, da iz svojega življenja naredi nekaj velikega in lepega.

Argumenti krščanskega pogleda na življenje so v osnovi obramba proti vsakemu totalitarizmu razuma, tehnike in dobička in opominjanje, da človek ni gospodar vesoljstva, ampak njegov oskrbnik, da ima življenje drugega človeka prednost pred lastnim užitkom in lastnimi interesi, da življenje samo prihaja od »neskončno Drugega«, h komur se bo nekoč tudi vrnilo. Bioetika kliče človeka k etični odgovornosti v njegovem odnosu do sveta in do življenja, tako do življenja njegovih sodobnikov kot tudi do življenja prihodnjih rodov.

Vera v Boga, stvarnika vesolja, ki bo privedel svoje delo k eshatološki izpolnitvi, vodi vernika v temeljno držo sprejemanja in veselja nad življenjem. Stvarstvo razume kot dar ljubečega Boga, ki je »Gospodar, ljubitelj življenja« (Mdr 11,26) in človeka kliče k sodelovanju pri stvarjenjskem načrtu. V horizontu Božjega gospodstva je tudi sodobni človek znanstveno-tehnične civilizacije lahko obvarovan pred obupom in malodušjem, kamor bi lahko zapadel zaradi izkušnje dvoumnega značaja svoje svobode in nevarnosti, ki ju prinaša s seboj moderni napredek. Prepričanje, da je Bog stvarnik sveta in da mu stalno pritrjuje, osvobaja vernika zadnjega strahu, da bi svet zapadel v kaos. Ta vera pa seveda kristjana ne odvezuje osebne odgovornosti za prihodnost življenja na našem planetu, ampak mu daje pogum za svobodo, za ustvarjanje razmer, kjer bo vladal spoštljiv odnos do življenja in spoštovanje nedotakljivosti človeškega življenja. •

Predlogi za pogovor v skupini

1. delavnica

V življenju smo doživeli veliko lepega, verjetno pa tudi kaj težkega. Voditelj zato vse udeležence povabi, da v tišini nekaj minut razmišljajo o svojem življenju, kaj je zanje v življenju dar in kaj je tisto, za kar težko rečejo, da jim je bilo darovano.

Pred tem voditelj vsakemu da dva listka različnih barv. Na listke ene barve po razmišljanju napišejo vse tisto, kar menijo, da jim je bilo darovano v njihovem življenju. Na liste druge barve pa tisto, kar jim je bilo težkega.

Nato liste, kamor so napisali stvari, ki so jim bile v življenju darovane, dajo v košarico in jih pomešajo med seboj. Vsak vzame en listek in ga prebere na glas. Ko si med seboj podelijo vse darove, se o tem lahko tudi pogovorijo.

Listek s težavami v življenju pa ob koncu dajo pred sliko Usmiljenega Jezusa in mu jih tako med molitvijo simbolično izročijo. (Voditelj jih na koncu uniči, da se vsebina ne izve.)

2. delavnica

Po kratki uvodni molitvi se pogovorite, kako gledate na naslednje zgodbe. Če vas je več, se lahko razdelite v dve manjši skupini, da se lažje pogovorite, in si po določenem času zamenjate zgodbi. Po zaključku v manjših skupinah si razmišljanja lahko podelite še med seboj.

Zgodba 1:

»Gospa N. je četrtič zanosila. Ker ni imela materialnih sredstev za preživljanje četrtega otroka, se je odločila, da ga da v posvojitev. Otrok je bil ob rojstvu posvojen v družino, kjer so zanj lepo skrbeli. Gospa N. se občasno še vedno pozanima na CSD-ju, kako je z otrokom.

Kako ocenjujete gospo N. kot mamo? Ali je imela razvit materinski čut?»

Zgodba 2:

»Dvajsetletni Andrej je bil študent. Nikoli ni imel večjih težav s študijem. Imel je veliko prijateljev in skrbno družino. Mama mu je sicer umrla v puberteti, zanj pa je še vedno zelo skrbno skrbel oče in mačeha. Pa vendar se je začel zapirati vase, umikati od prijateljev v samoto, dokler ni nekega dne položil roko nase in se poslovil ...

Ali imamo pravico, da sami določamo o svojem življenju in tudi smrti? Kako bi lahko preprečili taka dejanja?»

HRANA IZ SKLADA ZA EVROPSKO POMOČ NAJBOLJ OGROŽENIM

Andreja Urh

V mesecu januarju so izbrani ponudniki začeli dostavljati izdelke v centralna skladišča škofijskih Karitas. Ko bomo prejeli vse izdelke, bomo hrano dostavili na razdelilna mesta. Paketi hrane iz sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim so pšenična polnozrnata in pšenična bela moka, kratke in dolge jajčne testenine, brušen riž, mleko, sončnično olje, fižol in pelati. Iz Uredbe RU št. 223/2014 bomo v letu 2015/16 prejeli polovico hrane celotnega ukrepa, ostalo polovico pa dobi Rdeči križ Slovenije. Sredstva za hrano iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim v 85 % financira Evropska unija, preostalih 15 % pa Slovenija. V tabeli so zapisane količine posameznih izdelkov za celoten ukrep.

nje hrane ni samo nek ritual, ampak da človek, ki pride po pomoč, začuti srčnost, toplino in ve, da je v naših prostorih vedno dobrodošel.

Slovenska karitas je v ponedeljek, 18. 1. 2016, sodelovala na posvetu »Za Slovenijo brez zavržene hrane – kako naprej?«. Posvet je otvoril predsednik vlade dr. Miro Cerar in prisotne nagovoril z besedami: »Ko s hrano ravnamo bolj spoštljivo, ko presežke namenimo tistim, ki je nimajo dovolj, zmanjšujemo lakoto ter hkrati širšo socialno problematiko in povečamo učinkovito rabo virov.«

Nato so udeleženci različnih sektorjev – pridelovalci, predelovalci, trgovci, komunalne in raziskovalne institucije, humanitarne, nevladne in druge organizacije predstavilo, kako delajo, da bi bilo zavržene hrane čim manj, in podali tudi predloge. Delo Karitas je predstavila ga. Jožica Ličen. Vsi udeleženci smo enoglasno podprli idejo o nadaljnjem sodelovanju in stremimo k zmanjševanju zavržene hrane. Tudi sodelavci in pro-

Sklop	Vrsta blaga	EM	Količina
1	Moka (pšenična polnozrnata moka in pšenična bela moka TIP 500 v enakem deležu)	kg	800.000
2	Jajčne testenine (kratke in dolge testenine (špageti) v enakem deležu)	kg	800.000
3	Brušen riž	kg	480.000
4	UVT mleko, standardizirano polno mleko s 3,5 % mm	l	2.000.000
5	Jedilno rafinirano sončnično olje	l	360.000
6	Konzervirana zelenjava (fižol in pelati v enakem deležu)	kg	260.000

V mesecu decembru (11. 12. 2015) smo imeli s predstavniki Evropske komisije in MDDSZ-ja letno pregledovalno srečanje za leto 2015. Nato so si predstavniki Evropske komisije in predstavnica MDDSZ-ja ogledali eno izmed razdelilnih mest partnerskih organizacij, to je bilo razdelilno mesto Župnijske karitas Mengeš. Voditeljica Župnijske karitas Mengeš Jerca Stopar je predstavila delo Karitas, izvajanje spremljevalnih ukrepov in aktivnosti, ki jih imajo. Nato smo si skupaj ogledali še prostore ŽK. Gostje so bili navdušeni nad izčrpno predstavitvijo dela Karitas.

Tudi po drugih razdelilnih mestih Župnijske oz. Dekanijske karitas najdemo prostovoljce, ki delijo pomoč, slišijo stiske ljudi in jim s toplo besedo pomagajo. Pomembno je, da razdeljeva-

stovoljci Karitas smo povabljeni k sodelovanju, da po svojih močeh na preventivnem področju pomagamo, da bo odpadkov čim manj. Po drugi strani pa poskrbimo, da bodo viški hrane le pomoč pri dostojanstvu vsakega človeka. •

koper**KDOR ČAKA, DOČAKA ...**

Jožica Ličen

Podpis donacijske pogodbe za Stara Goro

Na svete tri kralje, v sredo, 6. januarja 2016, je bila v prostorih Oddelka za invalidno mladino Stara Gora podpisana donacijska pogodba med Škofijsko karitas Koper in Splošno bolnišnico dr. Franca Derganca Nova Gorica.

Radio Ognjišče je v sodelovanju s Škofijsko karitas Koper leta 2012 organiziral dobrodelno prireditve Pustna Sobotna iskrica, v kateri je bilo zbranih 68.886 EUR za pomoč otrokom na oddelku za invalidno mladino Stara Gora. Namen celotne akcije je bil opozoriti na problematiko reševanja prostorov v Stari Gori, istočasno pa zbrati sredstva za otroke, ki tu preživijo večino svojega življenja. Spremljanje porabe sredstev je bilo zaupano Škofijski karitas Koper.

Še isto leto so na Miklavža otroci dobili sobo za umirjanje – snoezelen, ki pomaga pri sproščanju ali stimulaciji hiperaktivnih ali premalo aktivnih otrok in stimulaciji celotnega razvoja pri otrocih z najtežjo motnjo v razvoju. Gre za terapevtsko sobo in mnoge sodobne pripomočke, ki pomagajo pri napredovanju zdravja invalidnih otrok. Strošek te sobe je bil 15.839,37 EUR.

V letu 2013 je bila v planu preureditev in razširitve paviljona 2, zato je bilo s strani Škofijske karitas Koper za načrte nakazano 42.456,00 EUR, vendar se to ni realiziralo. V zadnjem času je bolnišnica pristopila k dokončni rešitvi, zato bo s podpisom te pogodbe nakazan še preostali znesek 10.590,63 EUR.

Pri podpisu pogodbe sta bila s strani Škofijske karitas Koper prisotna njen ravnatelj Slavko Rebec in skrbnica pogodbe Jožica Ličen, s strani Splošne bolnišnice dr. Franca Derganca pa direktorica zavoda prim. Nataša Fikfak, dr. med., strokovna direktorica dr. Dunja Savnik Winkler ter sodelavci oddelka Stara Gora in njihov vodja dr. Jurij Karapandža.

S podpisom te pogodbe je s strani Škofijske karitas Koper dokončno realizirana akcija Pustna Sobotna iskrica za otroke v Stari Gori. •

ljubljana**VERA, UPANJE, LJUBEZEN – IZZIV KARITATIVNEGA DELA V ČASU SPREMEMB**

Alenka Petek

Skrivnost življenja moramo najti v življenju samem, ne v naukih o njem. (Anthony de Mello)

V soboto, 16. 1. 2016, smo za sodelavce ŽK tokrat že šesto leto pripravili študijski dan z naslovom *Vera, upanje, ljubezen – izziv karitativnega dela v času sprememb*. Dan so začele Borovničke in s svojim prepevanjem ustvarile prijetno vzdušje. Predavanje z že omenjenim naslovom je pripravila dr. Katarina Kompan Erzar. Dotaknila se je vprašanja, kako pri svojem delu prenašamo nemoč ter kako si to nemoč upamo priznati sebi in drugim. Pogosto se srečujemo s strahom pred zavrtnjivo. To nas dela ranljive in sočutne. Nemoč je zelo težko sprejeti, še težje jo je prenašati. Človek, ki si dovoli biti nemočen, lažje sprejme dejstvo, da ima pri svojem delu omejitve in da vsake stiske ne more rešiti.

Delati z zavrženimi, nesprejetimi ljudmi ni lahko. Ljubezen začutimo takrat, ko smo sposobni sprejeti zavrženost. Naši prosilci se dnevno srečujejo s strahovi, da bodo zavrženi, da jih ne bomo sprejeli. Zato je njihovo obnašanje pogosto arogantno, nesramno, žaljivo. Pogosto se pritožujejo. Vse to v želji, da nekdo sprejme njihovo zavrženost in naredi nekaj, da jim bo lažje.

Predavateljica se je dotaknila tudi razlike med krivdo in sramom. Krivda je povezana s konkretnimi dejanji posameznika, medtem ko je sram občutje, ki ni povezano z dejanji, ampak z osebo v celoti in z njenim doživljanjem sebe. Sram vodi v skrivanje, zanikanje, beg in povzroči stisko, usmerjeno na osebo samo. Krivda pa vodi k izpovedi, kesanju in povzroči empatično držo, usmerjeno na drugega. Kadar nas je sram, se počutimo izpostavljeni, ranljive, razvrednotene. Občutljivi

smo na posmeh, kritiko, vrednotenje. Sram je zelo močno čustvo pri ljudeh v stiski.

Pri reševanju stiske je zelo pomembna naša osebnostna čvrstost, ki je pogojena z našimi izkušnjami, tako pozitivnimi kot negativnimi. Pomembno je, kako na določeno stisko reagiramo. Ali jo prenesemo ali pa se ob njej zlomimo? Pomembno je, da pri naših prosilcih prepoznamo, kako globoko osramočeni in pasivni so pri reševanju konkretnih stisk.

Po predavanju smo se razdelili v šest delavnic, kjer smo razmišljali o popotnici, ki smo jo za delo z ljudmi v stiski dobili v primarni družini.

Spomnili smo se trenutkov, dogodkov, ljudi, ob katerih smo se v ranem otroštvu prijetno počutili. Pogovarjali smo se tudi o tem, kako so ti stiki pripomogli, da danes z ljudmi v stiski ravnamo spoštljivo ter ohranjamo njihovo dostojanstvo.

Udeleženci delavnice so se spomnili dogodkov, preizkušenj iz otroštva in oseb, ki so jih v ranem otroštvu zaznamovale in jih naredile sočutne do sočloveka. Nekatere so starši že od malih nog vzgajali k opravljanju dobrih del. V mnogih družinah so bili navajeni veliko delati in se ne pritoževati nad obilico dela. To izkušnjo so prenesli v svojo družino in v Karitas. Spet drugi so se spominjali zelo ljubečih odnosov ter družin, kjer so se veliko pogovarjali. Mnogi so bili za dobro opravljeno delo deležni pohval in spodbud. Velikokrat pa so se v družinah namesto staršev otrokom bolj posvečale stare mame. Na delavnici so bile od mnogih udeležencev deležne lepih spominov in pozitivnih občutkov. Kot otroci so se od njih naučili veliko naukov, od katerih jih mnogi spremljajo še danes.

Na koncu smo ugotovili, da so nas izkušnje iz mladosti zaznamovale. Vzgojo, ki smo je bili deležni, smo v veliki meri prenašali na svoje družine in na delo v Karitas. Včasih so bile vrednote, kot so poštenost, delavnost, marljivost, spoštovanje do starejših, pozitiven odnos do invalidov, dosti bolj prisotne in spoštovane kot danes. •

maribor

EDEN OD NAČINOV, DA SE PRIBLIŽAŠ TEMU, DA BI ŽIVEL KOT ČLOVEK

Boštjan Cvetič

Praznovanje desete obletnice delovanja ambulante za osebe brez zdravstvenega zavarovanja v Mariboru

Obletnice v dejavnostih oziroma programih, ki so kakorkoli povezani s socialo ali humanitarnostjo, imajo pogosto na nek način nasprotujoča si pomena. Po eni strani je to znak, da se je nekaj dobro udejanjilo, prijelo v praksi, da sta se plus in minus nekako »srečala«, a po drugi strani je to tudi jasen pokazatelj, celo svarilo, da nekaj ni v redu, da je sploh prišlo do te kakšne obletnice, predvsem v nekakšnem mojem pragmatičnem vizionarsko naravnanim filozofskem kontekstu, ki še vedno pravi nekako takole, sicer se zavedam, da utopistično, a vendarle: »Vsi enakopravni, vsi siti ...«

A kakorkoli, obletnica je tudi in predvsem zato, da se jo na nek način ustrezno obeleži in ovrednoti,

saj je za nami del prehojene poti, vse prej kot lahke, mnogokrat celo zelo težke z izrazito goratimi izkušnjami oz. posledičnimi amplitudami ter žal tudi številnimi poleni pod nogami.

Še posebej mi je v tem kontekstu nerazumljivo, ko je govora o »ne bodi jih treba« polenih, ki smo jih bili deležni predvsem v začetnih obdobjih, ko je prišlo do prav paradoksalnih situacij, ko nam je marsikdo (tudi v tujini) priznaval našo ustanovitev in posledično delovanje ambulante kot primer dobre poslovne prakse, a so kljub temu mnogokateri, seveda iz domačih logov in lobijev, pa z nizkimi prijemi »pod pasom«, udrihali po njej in po nas s številnimi zares čudnimi, mnogokrat kar kvazi argumenti.

A kljub temu smo vztrajali zaradi vseh tistih »majhnih« ljudi, uporabnikov, pacientov, ki so dnev-

no potrkali in odpirali vrata naše ambulante. Iskreno povedano smo se tudi mi (morda predvsem jaz sam) mnogokrat spraševali, če je tovrstna »glava na tnalu« nujno potrebna ... Toda kaj hočemo, dobrota je mnogokrat sirota, pa pustimo to!

... in tako smo projekt zastavili kratkoročno, saj smo snovalci nekako prejudicirali, da bo po kakšnem letu, morda največ dveh postal nepotreben, odvečen, ker se bodo do takrat stanje in posledične tovrstne črne lise uredile, stabilizirale – a to naziranje je bilo žal napačno.

Tako smo pred kratkim obeležili deseto obletnico te naše »sui generis« ambulante, skupaj s številnimi gosti, tako rekoč prav vsemi, ki so bili v obdobju bodisi ustanovitve kot tudi samega delovanja poseben ter pomemben gradnik in deležnik ter brez njih ne bi bili niti slučajno tu, kjer smo dandanes.

Še posebej smo bili veseli, da se je našemu vabilu odzvala in imela na obeležitvi s pripadajočo tiskovno konferenco svečani nagovor varuhinja človekovih pravic ga. Vlasta Nussdorfer, kar je prav posebno priznanje, ki v prvi vrsti pritiče vsem prostovoljcem zdravnikom za opravljeno desetletno delo, pa tudi vsemu

naliziranih oseb za zadnje petletno obdobje (pacienti v ambulanti) ter tudi številne prispevke vseh tistih, ki so kakorkoli pripomogli, da ambulanta sleherni delovni dan v tednu odpira svoja vrata in ponuja zdravstveno in socialnovarstveno pomoč.

Ob tej priložnosti je prav, da se spomnimo tudi vseh vodij naše ambulante, in sicer, Aleksandra Dopliharja, dr. med. (2005–2007), Ratomirja Randelovića, dr. med. (2008–2011), asist. Dejana Kupnika, dr. med. (2012–2014), in sedaj asist. Nine Kozorog, dr. med. (2015), ter prav tako članov medicinskega sveta ambulante, ki deluje v sestavi prim. asist. Saša Čelan, dr. med, prim. Dušan Flisar, dr. med, in prim. Vojko Kanič, dr. med.

Pomembni mejniki, ki so vodili k ustanovitvi ambulante, so se kazali že v letu 2001, ko je bila ustanovljena Delovna skupina za brezdomstvo za področje mesta Maribor, ter leta 2002 v slovenskem merilu Koordinacija za brezdomska vprašanja v Sloveniji, kjer je bila jasno izkazana potreba po tovrstni ambulanti, ki se je posledično udeležila v letu 2005.

V prvih letih smo veliko pozornosti namenili med drugim tudi pridobivanju diagnostičnih aparatov, v zadnjem petletnem obdobju pa izboljšanju celostne infrastrukture ambulante, implementaciji zobozdravstvene ambulante ter razširitvi delovnega časa ambulante. Sama ambulanta je ob širokem strokovnem kadru zdravnikov različnih specialnosti in zobozdravnikov (skupaj jih je vseh trenutno 42) sedaj tudi diagnostično ustrezno opremljena, in sicer z UZ (abdomen), EKG-aparatom, diagnostičnim laboratorijem za kri in urin, PSA etc., defibrilatorjem in ne nazadnje tudi z diagnostiko, vezano na okulistiko in zobozdravstvene storitve.

In kaj zapisati ob koncu?

Zahvala gre vsem in vsakemu posebej, ki je v tem desetletnem obdobju doprinesel ter dodal svoj talent, svoj dar ali karkoli drugega v skupni mozaik storitev in dela ter ustroja ambulante, seveda ob tem levji delež nosijo na eni strani zdravniki prostovoljci, na drugi strani pa ne smemo pozabiti na vse sofinancerje, ki so v letih obstoja spoznali ambulanto kot kredibilnega partnerja, ter tudi na vse ostale mecene, sponzorje, donatorje in darovalce.

Na človeški ravni pa je našo ambulanto dejavnost, če lahko temu tako rečem, morda najbolje opisal prim. Vojko Kanič, in sicer v naslednjem citatu v prej omenjenem Zborniku:

»Sedaj vem, da ambulanta, kot je ta, potrebuje predvsem Človeka, kar pa lahko da vsak, ki to želi. In ugotoviš, da tudi sam ogromno pridobiš, postaneš manj zahteven, nekako ponižen v svojih zahtevah in srečen s tem, kar imaš. Mogoče je to eden od načinov, da se približaš temu, da bi postal Človek.«

Še enkrat iskrena hvala vsem! •

ostalemu strokovnemu in podpornemu osebju, ki združuje svoje moči in znanje v sami ambulanti.

Čas, ki smo si ga odmerili in načrtali ob tej obeležitvi, je izrazito »odletel«, saj so prav vsi gostje z nekaj mislimi in spomini zaokrožali pretečeno obdobje ambulante skozi lastne oči: podžupan Mestne občine Maribor mag. Zdravko Luketič, g. Damijan Jagodic z Ministrstva za zdravje, ga. Breda Oman iz Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, dr. Aleksander Doplihar iz ljubljanske PRO BONO ambulante, g. Alojz Kovačič iz Območnega združenja Rdečega križa Maribor, g. Vilko Kolbl iz Socialne zbornice Slovenije, ga. Lilijana Zorko z MOM-a (oddelek družbenih dejavnosti), g. Imre Jerebic, generalni tajnik Slovenske Karitas, in mag. Majda Kralj iz Academie. Prav tako je bil v kontekstu Ambulante predstavljen in pripravljen simboličen Zbornik, ki vsebuje analizo zaobseženega zdravstvenega stanja socialno margi-

PODEŽELSKO ŽIVLJENJE ŽENSKE, KI JE ZAPISANA DOBRODELNOSTI

Zdenka Golub

Marica Repinc je rojena 30. 11. 1954 v Jablovcu, vse svoje življenje živi v domači občini. Prav tako je že od mladosti sodelovala na najrazličnejših dobrodelnih in prostovoljnih akcijah za dobrobit domačega kraja. S svojim delovanjem je doprinesla tudi k razvoju kraja. Bila je članica takratne krajevne skupnosti, predsednica krajevnega odbora Jablovec in je sodelovala v takratni iniciativi za samostojno občino.

Kot članica več društev je doprinesla k razvoju letih. Je aktivna članica Društva podeželskih žena Občine Podlehnik in bivša članica gasilskega društva.

Je voditeljica Karitas, ki jo je pred dvajsetimi leti s takratnim župnikom p. Alojzom Klemenčičem tudi pomagala ustanoviti. Marsikateremu župljanu oziroma občanu polepša dan s svojim obiskom, klepetom, prevozom, materialno pomočjo ali ureditvijo domovanja.

Ni ji žal prostega časa, ki ga posveti prostovoljnemu delu v Karitas. S svojim avtomobilom po haloških gričih prevažna hrano, oblačila in vse ostalo, za kar jo župljani poprosijo. V vsakem vremenu, ob vsakem času, tudi ponoči, ob nedeljah in praznikih priskoči na pomoč. V času prihoda beguncev in migrantov je s sočlani veliko pomagala pri najrazličnejšem delu.

Prav tako je predana in aktivna članica Rdečega križa v Podlehniku. Skrbi za pomoč ljudem v stiski in razvažna hrano Evropske unije.

Vsi jo poznamo kot sočutno govornico na mnogih pogrebi, da olajša bolečino svojcem ob izgubi najdražjih. Za uslugo jo največkrat poprosijo ljudje, ki so v finančni stiski.

Na razpolago je ljudem, ki nimajo prevoza ali potrebujejo drugo pomoč (obisk zdravnika, urejanje zadev na občini in v bližnjem mestu, trgovina ...).

Tudi njeno delo na kulturnem področju obsega res pestro in zanimivo delovanje. Dolga leta je igralka v skupini za ohranjanje šeg in navad Turističnega društva Podlehnik. Kot napovedovalka se poslušalcem predaja z dušo in telesom; skoraj ni prireditve, domačega ali župnijskega praznovanja, kjer ne bi poprijela za mikrofona ter popeljala poslušalcev skozi program.

V turističnem društvu je aktivno sodelovala pri pisanju knjige Na sročni strani Haloz, saj dobro pozna šege, navade in običaje celotnih Haloz. Prav tako je ena redkih poznavalk domačega narečja, ki bi kmalu zatonilo v pozabo, če ne bi bilo domačinov, ki jim je haloško narečje v ponos. Sodelovala je tudi pri pisanju knjige Vodnik po Občini Podlehnik, saj pozna vsak kotiček prelepe domače župnije oziroma občine.

Predana je tudi delu v župniji Sv. Trojice, kjer deluje več kot 30 let. Njeno pastoralno delo obsega področje

oznanjevanja, bogoslužja in karitativnega delovanja ter župnijske prireditve.

Marica vsa leta svojega dela ne sprejema zgolj kot pomoč, pač pa kot način življenja in poslanstvo, ki ga sprejema z največjo odgovornostjo. Vseskozi je pripravljena sprejemati novosti, izzive in spremembe.

Njeno delo, skrb za sočloveka in neutrudno razdajanje so opazili tudi drugi. Je dobitnica več priznanj in zahval. Največ ji pomeni priznanje Občine Podlehnik, ki ga je prejela lansko leto, saj je s tem potrjena, da dela prav, hkrati pa ji je to dalo še več moči za nadaljnje delo.

Dobrodelnost in predanost domačemu kraju ter župniji je njeno poslanstvo, svojo ljubezen do domačega kraja pa prenaša tudi na druge.

V največje zadovoljstvo pa ji je, ko se predaja kuhi in peki po starih receptih, ki jih še pozna. Seveda pa hrano deli s prijatelji, ki lahko tako uživajo ob njenih dobrotah. Rada prebira časopise, predvsem Štajerski tehnik, Novice in Družino, tako je na tekočem z dogajanjem. Tudi televizijo rada pogleda in poslušata radio. V prostem času pa s sinom Robijem obdelujeta vinograd, vrt in skrbita za kokoši, tako da so pri hiši vedno sveža jajca za družino in prijatelje. Vedno priskoči na pomoč tudi hčerki Renati, zetu Romanu ter z veseljem popazi na vnuka Gajo in Tea. •

BOŽIČNO-NOVOLETNI PRAZNIKI V DOMU SV. LENARTA

Polona Šporin

»Prazniki že tisočletja napolnjujejo človeško življenje in ga hkrati razbremenjujejo; s tem življenje osmišljajo in hkrati lajšajo ter harmonizirajo,« pravi etnolog Damjan Ovsec.

Prazniki imajo že od nekdaj predvsem simbolno in socialno noto. Osnovni namen vsakega praznika je, da nam omogoči spremembo, odstop od vsakodnevnega življenja, hitenja, dela in skrbi. Zdi se, da se je v zadnjem času izgubila sporočilna vrednost praznikov. Praznično vzdušje najbolje opiše vonj po dobrotah iz kuhinje, pogosto je povezano tudi z darili. Pomen pra-

znikov lepo ovrednoti tudi slovenski pregovor, ki pravi: »Če zapustiš praznike, zapustijo prazniki tebe.« Danes je zelo poudarjen materialistični vidik praznikov, ki zakrije njihov pravi pomen, vendar se ob tem ljudje pogosto počutijo prazne in žalostne, namesto srečne in izpolnjene.

V Domu sv. Lenarta praznujemo osebne praznike in praznike skupnosti, pozornost pa namenimo tudi šegam in običajem. Priprave na praznike omogočijo, da radost praznikov traja dlje časa, saj tako nismo vezani le na en sam dan ali dogodek.

Zaposleni, ki v Domu sv. Lenarta pripravljajo aktivnosti in dogodke, vezane na praznike, pravijo, da si želijo, da bi bilo veselo praznično razpoloženje nalezljivo in prinašalo radost in notranji mir. S temi željami so pripravili program prireditev in dogodkov v adventnem času ali veselem decembru, kot ga nekateri imenujejo. Začelo se je s pripravami na prvo adventno nedeljo, ki je hkrati tudi nedelja Karitas. Dom smo polepšali z adventnimi venčki. Le nekaj dni kasneje nas je z darili obiskal sv. Miklavž. S petjem so nas razveselile pevke ljudskih pesmi iz Lenarta in iz Svete

Trojice, MPZ iz Zgornje Korene, godbeniki iz Svete-ga Jurija ob Ščavnici, amaterski igravec Jože Ploj nas je nasmejal z monokomedijo Album, obiskali so nas mladi sosedje iz vrtca Lenart. Ob pomoči sodelavk iz delovne terapije so stanovalci zelo zavzeto sodelovali pri izdelovanju okraskov, voščilnic ter okraševanju smrečic in postavljanju jaslic. Spekli smo tudi praznične piškote. Na sveti večer smo se zbrali pri polnočnici v domski kapeli. Bogoslužje je vodil nadškof

17

»Vedno je bilo zelo lepo, ko se bližali kakšni prazniki. Takrat smo se končno vsi skupaj zbrali, se veselili, smejali, dobro jedli in pili. Najbolj od vseh praznikov pa se mi je v srce vtisnil Božič. Že ves december je bilo praznično vzdušje, vsi smo se pripravljali na darila in seveda na pospravljanje, ki je bilo nujno pred prazniki. Gospodinje so pekly, pospravljale in ribale pode. Navadno smo v tistem času imeli tudi koline, tako da smo med prazniki dobro jedli. Ko se je bližal Božič, sem vedno imela občutek, da je vse tako lepo. Otroci smo se seveda veselili dobre hrane, saj nismo vsak dan jedli vsega tistega, s čimer je bila obložena miza za Božič. Veselili pa smo se tudi piškotov, saj smo pecivo in kekse pekli le pred prazniki. Vse pripravljeno smo hranili za tisti poseben večer. Otroci smo zvečer vedno okrasili smrekico, starši pa so pod njo nastavili darila, ki niso bila tako bogata kot dandanes. Dobili smo kakšen piškot ali bonbon, vendar smo bili s tem skromnim darilcem zelo zadovoljni. Vedeli smo, da pri hiši ni na razpolago veliko denarja za darila, kot je to v navadi danes. Potem smo šli vedno skupaj k polnočnici. Mladi smo se skupaj zbrali in šli do cerkve peš. V cerkvi sem pela na koro, zato sem z veseljem čakala polnočnice.« (gospa Tončka)

v pokoju dr. Franc Kramberger, somaševal je g. Ivan Kralj, prepeval je domski pevski zbor. Po sveti maši je bil v avli blagoslov jaslic in doma. Praznovanje se je zaključilo s praznično večerjo. Praznično vzdušje smo nadaljevali 26. decembra na božičnem koncertu, na katerem so letos nastopile pevke pevskega zbora, ki deluje v okviru Muzejskega društva Ptuj. Slovenjgoriški skavti so prinesli betlehemske lučke miru in prisotne nagovorili z njeno poslanico. Zbrane je nagovoril tudi direktor Zlatko Gričnik.

Po koncertu smo se ob pestro obloženi mizi še dolgo družili v dnevnem centru. Dobro razpoložene pevke in udeleženci so s prepevanjem, predvsem ljudskih pesmi, nadaljevali tudi po koncertu. Le nekaj dni pred iztekom leta, 29. decembra, smo se stanovanjci in zaposleni na novoletnem plesu zavrteli še ob zvokih Rudija Šantla. Skok v novo koledarsko leto je bil ob druženju v skupnih prostorih bolj miren. •

18

murska sobota

OB ZAČETKIH MATERINSKEGA DOMA V POMURJU

Jožef Kociper

V začetku januarja smo se na Svet pomurske razvojne regije obrnili s prošnjo za podporo za ustanovitev in sofinanciranje prvega materinskega doma v Pomurju.

Spoštovani in cenjeni zbor: Svet pomurske razvojne regije!

Spoštovane županje, spoštovani župani pomurskih občin, spoštovana gospa poslanka Državnega zbora Marija Bačič, spoštovani direktorji vseh centrov za socialno delo v Pomurju, spoštovani direktorji vseh razvojnih agencij v Pomurju!

Zahvaljujemo se vam, da imamo možnost predstaviti posebne potrebe mnogih pomurskih mater v veliki stiski.

V Pomurju je največ socialno izključenih ljudi, ekonomsko obubožanih, stiskanih z nasiljem v družinah, alkoholizmom itn. Kljub temu pa smo edina regija, ki nima socialne ustanove, ki bi tem velikim stiskam najranjivejših članov skupnosti prišla naproti s kakšnim materinskim domom.

Človek je socialno in skupnostno bitje. Človek nujno ob sebi potrebuje sočloveka, prav tako pa za normalen razvoj potrebuje neko določeno socialno varnost.

V Karitas si želimo stati ob strani ljudem v stiski. Večletnim iskanjem rešitev za matere v stiski se, upamo, obetajo boljši časi. Že leta 2011 smo bili iz strokovnih služb centrov za socialno delo povabljeni k iskanju rešitev z materinskim domom. Žal smo morali tudi mi še narediti določen razvoj, da smo si upali zaorati na globlje tudi na tem področju.

Naš zadnji velik zalogaj pri vzpostavitvi spleta socialnih programov je bil maja 2014, ko smo z veliko podporo Mestne občine Murska Sobota odprli Lazarjev dom. V njem imamo ljudsko kuhinjo, zdravnika pro bono, pomoč zasvojenim, terapevtsko logopedsko pomoč po kapi ali poškodbi z izgubo govora, pralnico, tuširnico, pravno pomoč ...

Junija 2015 smo bili s strani direktorice CSD MS mag. Nataše Meolic in Marjete Ferlan Istinič z MDD-SZ ter mag. Rofine Bernjak z MOMS povabljeni k ponovnemu razmisleku o vzpostavitvi nujno potrebnega materinskega doma v Pomurju. Tokrat pa smo se odločili stopiti na pot v podporo materam v njihovih posebno velikih stiskah.

Danes smo tu pred vami, da skupaj dodamo še tiste zadnje manjkajoče elemente mozaika za lepše in prijaznejše okolje otrokom v njihovem najnežnejšem, hkrati pa najintenzivnejšem razvojnem obdobju. Kajti

»Najbolj se spominjam Božiča, to je bil eden izmed najbolj čarobnih časov. Že ves december sva se z mamo pripravljali, vse sva pospravili, okrasili sva hišo in pekli. Mama je vedno pekla šarkelj, še danes se spominjam tega čudovitega okusa. Za Božič sicer nismo dobili daril, zato pa smo jih dobili za sv. Miklavža. Takrat smo dobili suho sadje ali kakšne punčke, narejene iz cunj. Darila smo dobili nastavljena v čevlje in jih lahko pogledali komaj naslednje jutro.« (gospa Branka)

»Za Božič smo imeli vedno molitvene ure, takrat smo punce dobile bele obleke, v katehizacijah smo v cerkvi molile. Ko smo se pripravljali na Božič, je bilo zelo veselo in lepo vzdušje. Za darila nismo dobili kaj veliko, pa vendarle smo dobili kakšne stare obleke ali piškotke.« (gospa Marica)

»Za Božič smo ženske pospravljale in čistile po hiši, moški pa so pospravili zunaj. Dobili smo nova oblačila, šli k maši, nato pa smo navadno imeli veliko kosilo, polno dobrot. Zvečer smo šli k večernici, nato pa smo šli še h križu molit. Daril sicer nismo dobili, razen kakšnega oreha, slive ali suho sadje. Včasih se je celo zgodilo, da smo te dobrote na podstrešju našli že prej in jih pojedli. Oče pa je imel navado, da je vedno šel iskat najlepšo smrekico v gozd. Tudi za sv. Miklavža nismo dobili daril, takrat je bilo zelo strogo. Vsi otroci smo se bali, molili in klečali, samo da bi parklji čim prej odšli.« (gospa Mimika)

kar otrok poseje ali zgradi do šestega leta, bo žel ali na tem stal celotno svoje življenje.

Slovenska karitas je bila ustanovljena 1. maja 1990. Istega leta je ustanovila prvi materinski dom v Sloveniji. Mnogo let pozneje so dobre prakse pokazale, da je tovrstna pomoč materam v stiski nadvse dragocena. Matere, ki so bile v materinskem domu, same ugotavljajo, da so jim trenutki, preživeti v tem programu, veliko dali. Na podlagi teh dobrih izkušenj je socialna stroka začela spodbujati tudi odprtje drugih materinskih domov po Sloveniji.

Veseli smo, da nam je v mentorsko oporo Zavod Pelikan Karitas s svojimi petindvajsetletnimi pionirskimi izkušnjami v Materinskem domu.

Prav tako nas veseli, da smo za prvi materinski dom v Pomurju uspeli pridobiti nadvse strokovno, predvsem pa čutečo ekipo.

Začetek prvega materinskega doma je pri Svetem Juriju ob Ščavnici, ko nas je g. župnik Boštjan Ošljaj spodbudil, da ima več prošelj mater v veliki stiski po bivanju v njihovi župnijski hiši. Hvala mu za še zadnjo spodbudo. Tako je novembra lani pri nas v Karitas dokončno dozorela odločitev ZA materinski dom v Pomurju.

Spoštovani in cenjeni zbor! Prosimo vas, da danes podate svojo podporo Škofijski karitas Murska Sobota pri kandidaturi na MDDSZEM.

Najvišjo možno podporo pa boste podali vi, spoštovani župani pomurskih občin, s podpisom Izjave o sofinanciranju prvega materinskega doma v Pomurju.

Svet pomurske razvojne regije je v petek, 15. januarja 2016, na 60. redni seji v Murski Soboti soglasno sprejel sklep: Svet pomurske razvojne regije podpira vzpostavitev prvega materinskega doma v Pomurju in pomurskim občinam priporoča, da podpišejo izjavo o podpori in jo posredujejo na Škofijsko karitas Murska Sobota.

Hvala vsem pomurskim županjam in županom za podporo! •

ново mesto

PREMOREMO PISANO ZAKLADNICO LASTNIH SPOSOBNOSTI

Irena Janc

Ustanovitev Župnijske karitas Sveti Duh na Velikem Trnu pri Krškem

14. decembra 2015 je bila Župnijska karitas Sveti Duh na Velikem Trnu pri Krškem tudi uradno ustanovljena in potrjena. Svečano ustanovno srečanje, ki se ga je udeležil tudi generalni tajnik Škofijske karitas

Novo mesto Gregor Vidic, smo začeli z molitvijo in prošnjo, naj nas vera vodi po poti usmiljenja do bratov in sester, ki so potrebni naše pomoči. Skupina Karitas bo imela redna srečanja enkrat mesečno, in sicer vsak drugi četrtek v mesecu v Župnijskem domu. Na ustanovnem srečanju je bilo kar 14 udeležencev, kar je za našo, malo manjšo faro, kar lep uspeh. Prevetrili smo svoje želje, poiskali vzroke za naše karitativno poslanstvo, iskali naše zmožnosti, sposobnosti, talente, s katerimi lahko priskočimo na pomoč ljudem v stiski. Ugotovili smo, da premoremo prav pisano in raznovrstno zakladnico lastnih sposobnosti, ki smo jih pripravljene podeliti s pomoči potrebnimi.

Dogovorili smo se, da se bomo v Župnijski karitas Sveti Duh prednostno posvečali:

- delu s starejšimi in osamljenimi (organizirali bomo vsakoletno srečanje starostnikov na binkoštno nedeljo, predvsem pa gojili dobre odnose z njimi z obiski na domu ter v domovih za ostarele),
- izobraževanju sodelavcev oz. prostovoljcev v sklopu srečanj, ki jih pripravlja škofijska Karitas, in tudi na župnijski ravni,
- preventivnemu delovanju na področju zasvojenosti mladostnikov z alkoholom in drogami – delu s starši,
- skrbi za socialno ogrožene družine in posameznike,
- učni pomoči, osebnim stiskam in svetovanju.

Kot se za vsako ustanovno srečanje spodobi, smo seveda izvolili tudi vodstvo, ki je sprejelo izziv in je pripravljeno koordinirati delovanje članov. Domov smo se odpravili duhovno bogatejši in notranje povezani. Vsako delo usmiljenja prinese zadovoljstvo na obeh straneh, tako pomoči potrebnemu kot tudi tistemu, ki je pripravljen pomagati. Gojiti zaupne in dobre odnose z osamljenimi, bolnimi, ostarelimi, ljudmi v stiski je poslanstvo, ki se ga ni treba bati, če pristopimo s čistim srcem, iskreno besedo, toplim stiskom rok, prijateljskim objemom, ljubeznijo ter z obilico vere v dobroto. •

»Voda je kar dobra...«
Priprava na postno akcijo 40 dni brez alkohola

»Mi se imamo radi...«
Na študijskem dnevu sodelavcev župnijskih Karitas v Škofijski karitas Ljubljana

Otroci iz osnovne šole Montesori na obisku na Slovenski karitas, kamor so prinesli svoj dar za družine v stiski, ki so ga zbirali v adventu.

Delavnica za načrtovanje razvoja organizacij Karitas pri soočanju z begunsko problematiko v prihodnosti

Odprtje slikarske razstave Umetniki za Karitas v galeriji Družina

QR koda za dostop do Žarka dobrote na internetni strani preko sodobnih spletnih bralnikov.

